

**ZBORNICA ZDRAVSTVENE IN BABIŠKE NEGE SLOVENIJE –
ZVEZA STROKOVNIH DRUŠTEV MEDICINSKIH SESTER, BABIC IN ZDRAVSTVENIH
TEHNIKOV SLOVENIJE**

Ob železnici 30 A, 1000 Ljubljana

Tel: 01 544 54 80, e-pošta: tajnstvo@zbornica-zveza.si

Št.: 740-20/19-1

Datum: 10. 9. 2019

**Zadeva: Mnenje Zbornice – Zveze glede poklicne kvalifikacije izvajalcev zdravstvene oziroma
babiške nege v ginekološki ambulanti na primarni ravni**

Spoštovani,

na Zbornici zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zvezi strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije (v nadaljnjem besedilu: Zbornica – Zveza) smo prejeli vaše vprašanje o zaposlitvi diplomirane babice, ki bi opravljala dela in naloge tehnika zdravstvene nege v ginekološki ambulanti.

Pojasnjujemo, da 62. člen Zakona o zdravstveni dejavnosti (Uradni list RS, št. 23/05 – uradno prečiščeno besedilo, 15/08 – ZPacP, 23/08, 58/08 – ZZdrS-E, 77/08 – ZDZdr, 40/12 – ZUJF, 14/13, 88/16 – ZdZPZD, 64/17 in 1/19 – odl. US, v nadaljnjem besedilu ZZDej) določa, da zdravstveno dejavnost lahko opravljajo zdravstveni delavci, ki imajo ustrezno strokovno izobrazbo, so strokovno usposobljeni za samostojno opravljanje dela v svojem poklicu in izpolnjujejo druge pogoje (kvalifikacija), določene s tem zakonom in z drugimi predpisi. Minister, pristojen za zdravje, predpiše seznam poklicev za zdravstveno dejavnost, v katerem so določeni poklici zdravstvenih delavcev in zdravstvenih sodelavcev, njihovo delovno področje in stopnje zahtevnosti dela na področju zdravstvene dejavnosti.

Na podlagi omenjenega zakonskega pooblastila je bila izdana Odredba o seznamu poklicev v zdravstveni dejavnosti (Uradni list RS, št. 4/14), ki določa seznam poklicev zdravstvenih delavcev, njihovo kvalifikacijo, delovno področje in poklicne dejavnosti (kompetence) na področju zdravstvene dejavnosti.

V seznamu poklicev zdravstvenih delavcev so opredeljene naslednje kompetence diplomirane babice:

- promocija zdravja, svetovanje pri načrtovanju družine, varovanje reproduktivnega zdravja in posredovanje ustreznih napotitvenih informacij,
- priprava in izvajanje programov šole za starše ter zdravstvenovzgojno delo za zdrav način življenja in izogibanje rizičnim dejavnikom za to kategorijo prebivalstva,
- spremljanje normalnega poteka nosečnosti in izvajanje potrebnih preiskav ter spremljanje stanja zarodka z uporabo ustreznih kliničnih metod in sredstev,
- ugotavljanje rizične nosečnosti na podlagi ustreznih preiskav in svetovanje v okviru pristojnosti: napotitev k specialistom v primeru patološke nosečnosti in sodelovanje pri timski obravnavi nosečnice,
- svetovanje in pomoč ženskam med nosečnostjo, ob porodu in v poporodnem obdobju,

- vodenje normalnega poroda in izvajanje epiziotomije ter nudenje nujne medicinske pomoči pri porodu v primeru odsotnosti zdravnika,
- prepoznavanje patoloških sprememb pri materi in otroku, ukrepanje v okviru pristojnosti ter napotitev k specialistu,
- pregledovanje in negovanje novorojenčka in dojenčka ter ukrepanje po potrebi,
- izvajanje babiške nege in zdravljenja, ki ga predpiše zdravnik,
- vodenje ustrezne zdravstvene in negovalne dokumentacije,
- pedagoško delo za vzgajanje in izobraževanje lastnega kadra ter raziskovalno delo.

Pravilnik za izvajanje preventivnega zdravstvenega varstva na primarni ravni (Uradni list RS, št. 19/98, 47/98, 26/00, 67/01, 33/02, 37/03, 117/04, 31/05, 83/07, 22/09, 17/15, 47/18, 57/18 in 57/18) med drugim zagotavlja kakovostno preventivno zdravstveno varstvo na primarni ravni na področju reproduktivnega zdravstvenega varstva.

V skladu s točko pravilnika 1.2.2. Preventivni pregledi v nosečnosti pet sistematičnih pregledov prvi pregled nosečnice opravi ginekolog v času do 12. tedna nosečnosti in opredeli stopnjo ogroženosti nosečnosti; pri ogroženih nosečnicah se za nadaljnje spremljanje poveže s sekundarnim centrom. Ponovni sistematični preventivni pregledi so okvirno v 24., 28., 35. in 40. tednu nosečnosti in jih mora opraviti izbrani ginekolog. V 20. tednu nosečnosti se opravi ultrazvočni pregled in usmerjen pogovor z nosečnico. Ostalih pet sistematičnih pregledov v 16., 32., 37., 38. in 39. tednu nosečnosti pa opravi diplomirana babica ali za samostojno delo izobražena diplomirana medicinska sestra. Če v ginekološkem timu ni zaposlena diplomirana babica ali za samostojno delo izobražena diplomirana medicinska sestra, opravi tudi te preglede ginekolog.

V skladu s točko pravilnika 1.4. Izvajalci preventivnega programa VRZ - preventivne programe varovanja reproduktivnega zdravja izvajajo ginekološki timi na primarni ravni in tudi na sekundarni ravni, vendar pod enakimi pogoji in za enako plačilo kot na primarni ravni. Ginekološki tim sestavljajo zdravnik specialist, diplomirana babica in zdravstveni tehnik.

Upoštevajoč delokrog in kompetence diplomirane babice, opredeljene v seznamu poklicev zdravstvenih delavcev in strokovnem dokumentu Poklicne aktivnosti in kompetence v zdravstveni in babiški negi (2008) ter pristojnosti diplomirane babice, opredeljene v Pravilniku za izvajanje preventivnega zdravstvenega varstva na primarni ravni, menimo, da ima **diplomirana babica** ustrezno **strokovno usposobljenost** za izvajanje vseh **aktivnosti tehnika zdravstvene nege v ginekološki ambulanti**.

S pozdravi.

Monika Ažman,

predsednica Zbornice – Zveze